

พระราชบัญญัติเหรียญรัตนาภรณ์

รัชกาลที่ ๗

พุทธศักราช ๒๔๖๕

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้า
เจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ๆ สั่งว่า
เหรียญรัตนาภรณ์ เป็นเหรียญเครื่องหมายในส่วนพระองค์
อย่างหนึ่ง สมเด็จพระบรมชนกนาถ พระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชดำริห์สร้างขึ้นเป็น
ประเดิม สำหรับพระราชทานเป็นเครื่องหมายในพระมหา

เล่ม ๔๓ หน้า ๕๐๔ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๔๖๕

กรุณา แก่ผู้ซึ่งมีใจจงรักภักดีต่อใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท แล้ว
แต่จะทรงพระราชดำริห์เห็นสมควร ต่อมาถึงรัชสมัยในสมเด็จพระ
พระบรมเชษฐาธิราช พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ก็ได้ทรงอนุโลมสร้างเหรียญรัตนาภรณ์ขึ้นพระราชทานคุณเดียวกัน
กัน ทรงพระราชดำริห์เห็นว่าแบบอย่างอันดี สมควร
ที่จะสร้างเหรียญรัตนาภรณ์รัชกาลปัจจุบันขึ้นอีกต่อไป ไว้พระ
ราชทานเป็นเครื่องหมายในพระมหากฎณา แก่ผู้ซึ่งสวามิภักดี
ต่อใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทตามลำดับชั้น จึงทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติ
เหรียญรัตนาภรณ์ รัชกาลที่ ๗ พุทธศักราช ๒๔๖๕ และให้ใช้
ตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๒ ลักษณะแห่งเหรียญรัตนาภรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้
ให้มีอักษรพระบรมนามาภิไธย ป.ป.ร. อยู่ในขอบวงรี
หยิกทแยงสี่แฉ่ง มีหูสำหรับร้อยแพรแถบข้างบน ทำด้วย
ทองคำแลเงิน ลงยาฝังเพชร ยักเยื้องไว้อย่างต่างกัน มีลำดับ
เป็น ๕ ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ ๑ เรือนเงินประดับเพชรทั้งดวง หูทองคำ

ชั้นที่ ๒ อักษรพระบรมนามาภิไธยทองคำลงยาเขียว ขอบ
เรือนเงินประดับเพชร หูทองคำ

ชั้นที่ ๓ อักษรพระบรมนามาภิไธยทองคำลงยาเขียว ขอบ
เพชรสร้างเงิน หูทองคำ

ชั้นที่ ๔ อักษรพระบรมนามาภิไธยทองคำ ขอบเพชร
สร้างเงิน หูทองคำ

ชั้นที่ ๕ อักษรพระบรมนามาภิไธยเงิน ขอบเพชรสร้างเงิน
หูทองคำ

ให้มีแพรแถบพื้นสีเหลือง มีริ้วเขียว ๒ ข้าง กว้าง ๒๓
มิลลิเมตร สอดร้อยหู เหมือนกันทั้ง ๕ ชั้น สำหรับพระราช
ทานสตรีผู้กเป็นรูปแมงปอ สำหรับพระราชทานบุรุษไม่ผู้ก
ใช้กักดอกเสื่อข้างซ้าย

มาตรา ๓ เหยี่ยุจะพระราชทานแก่ผู้ซึ่งมีน้ำใจจงรักภักดี
แต่ได้ฝ่าล่องรูถึพระบาท แล้วแต่จะทรงพระราชดำริเห็น
สมควร โดยพระมหากษัตริย์ มีประกาศนียบัตรลงลายพระราช
หัตถเลขา ประทับพระราชลัญจกรเป็นสำคัญ กำกับไว้ด้วย
ผู้ซึ่งได้รับพระราชทานเหยี่ยุชั้นใด จะเขียนหมายย่อไว้
ท้ายชื่อ ก็ให้เขียนหมายเหยี่ยุชั้นนั้น ดังนี้

ชั้นที่ ๑ หมายถึง ป.ป.ร. ๑

ชั้นที่ ๒ หมายถึง ป.ป.ร. ๒

ชั้นที่ ๓ หมายถึง ป.ป.ร. ๓

ชั้นที่ ๔ หมายถึง ป.ป.ร. ๔

ชั้นที่ ๕ หมายถึง ป.ป.ร. ๕

มาตรา ๔ เหยี่ยญี่พระราชนานเป็นของส่วนพระองค์จะ ต้องส่งคืนแต่ดวงเดิมเมื่อได้พระราชนานดวงใหม่เลื่อนเป็นชั้น สูงขึ้นไป ดวงที่ได้รับพระราชนานประจำตัวนั้น ทรงพระ กรุณาโปรดเกล้า ๆ พระราชนานเป็นสิทธิ์ แม้ผู้ซึ่งได้รับพระ ราชนานลวงลับไปแล้ว ก็ให้ตกทอดเป็นมรดกแก่ทายาท ญาติบุตรหลาน เพื่อจะได้เก็บไว้เป็นที่ระลึกในวงศ์ตระกูลสืบไป หากว่าทายาทญาติบุตรหลานมีปรารถนาจะเชิดชูเกียรติคุณจะเอา แต่ดวงเหยี่ยญี่ร้อยสร้อยสวมคอ ก็พระราชนานพระบรมราชา นุญาตให้สวมได้ แต่จะร้อยแพรแถบเอาไปใช้ประดับไม่ได้

มาตรา ๕ ให้กรมราชเลขาธิการเป็นเจ้าหน้าที่รักษาให้เป็น ไปตามพระราชบัญญัตินี้จึงทุกประการ

ประกาศมาณวันที่ ๑๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๖๕ เป็น ปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน